

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen edukacyjnych z historii w klasie VII

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określonych na poziomie oceny dopuszczającej, a braki uniemożliwiają zdobywanie dalszej wiedzy.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

I okres

- wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska
- zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815)
- wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim
- podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa
- zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763)
- identyfikuje postać Jamesa Watta
- wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej
- wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, proletariat, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy
- wyjaśnia znaczenie terminu Wiosna Ludów
- zna datę Wiosny Ludów (1848–1849)
- wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna Ludów;
- wymienia przyczyny Wiosny Ludów
- wyjaśnia znaczenie terminu uwłaszczenie
- zna datę powstania Królestwa Polskiego, Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa (1815)
- zna datę nadania konstytucji Królestwu Polskiemu (1815)
- identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego
- wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego
- wymienia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego
- wyjaśnia znaczenie terminu noc listopadowa
- zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko–rosyjskiej (II–X 1831)
- identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego
- wymienia przyczyny powstania listopadowego
- wyjaśnia znaczenie terminów: emigracja, Wielka Emigracja
- identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego
- wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji
- wyjaśnia znaczenie terminu rusyfikacja
- zna datę wybuchu powstania krakowskiego (21/21 II 1846)
- wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego

- identyfikuje postacie: Józefa Bema, Adama Mickiewicza
- wyjaśnia przyczyny wybuchu Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod zaborami
- wymienia poglądy romantyków
- wyjaśnia znaczenie terminów: wojna secesyjna, Północ, Południe
- zna datę wojny secesyjnej (1861–1865)
- identyfikuje postać Abrahama Lincolna
- wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej
- zna daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 I 1871)
- identyfikuje postacie: Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka
- wymienia etapy jednoczenia Włoch i Niemiec
- przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy
- wyjaśnia znaczenie terminu kolonializm
- wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej
- wyjaśnia znaczenie terminów: system republikański, partia polityczna, monarchia parlamentarna, demokratyzacja
- wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.
- wyjaśnia znaczenie terminu teoria ewolucji
- identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej–Curie
- wyjaśnia znaczenie terminów: kultura masowa, pozytywizm, impresjonizm
- wyjaśnia znaczenie terminów: praca organiczna
- identyfikuje postacie: Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego
- określa przyczyny powstania styczniowego
- wyjaśnia znaczenie terminów: branka, wojna partyzancka
- zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863)
- identyfikuje postać Romualda Traugutta
- wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego
- wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, pozytywiści
- wymienia bezpośrednio represje wobec uczestników powstania styczniowego

II okres

- przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji
- wyjaśnia znaczenie terminu germanizacja
- zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901)
- identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Michała Drzymały
- przedstawia postawy Polaków wobec germanizacji
- wyjaśnia znaczenie terminu emigracja zarobkowa
- wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w.
- zna daty: powstania Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa Narodowo–Demokratycznego (1897), Polskiego Stronnictwa Ludowego (1903)
- identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa
- wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego
- wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Stronnictwa Narodowo–Demokratycznego, Polskiego Stronnictwa Ludowego
- wyjaśnia znaczenie terminów: orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krwawa niedziela

- identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska
- identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Marię Konopnicką, Jana Matejkę
- wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pokrzepieniu serc
- wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze/państwa centralne, trójporozumienie/ententa, aneksja
- zna daty: zawarcia trójprzymierza (1882), powstania trójporozumienia (1907)
- wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia,
- wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń
- wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Wojna, front
- zna daty: I wojny światowej (1914–1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918)
- wyjaśnia znaczenie terminu Legiony Polskie
- zna datę sformowania Legionów Polskich (1914)
- wyjaśnia, jak zaborcy w czasie I wojny światowej traktowali ziemie Królestwa Polskiego
- wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa
- identyfikuje postać Włodzimierza Lenina
- wyjaśnia znaczenie terminu Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy)
- wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej
- wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Czwórka, Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy
- zna daty podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920),
- wyjaśnia znaczenie terminów: marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), antysemityzm, führer, obóz koncentracyjny
- identyfikuje postacie Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera
- charakteryzuje ideologię faszystowską
- charakteryzuje ideologię nazistowską
- wyjaśnia znaczenie terminów: kult jednostki
- zna daty utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939)
- identyfikuje postać Józefa Stalina
- wyjaśnia znaczenie terminu Anschluss
- wymienia cele, jakie przyświecały państwom totalitarnym w polityce zagranicznej
- zna daty powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (7 XI 1918), przekazania władzy wojskowej J. Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918)
- wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich
- zna daty Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921)
- wyjaśnia znaczenie terminu plebiscyt
- zna datę wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918)
- przedstawia skutki powstania wielkopolskiego i plebiscytów
- identyfikuje postać Gabriela Narutowicza
- omawia postanowienia konstytucji marcowej
- wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja
- zna daty początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935)
- omawia skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego
- wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy

- wyjaśnia znaczenie terminu analfabetyzm
- wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestoleciu międzywojennym
- przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r.
- wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

I okres

- wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze
- zna daty: bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (IX 1815)
- prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego
- przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich
- wyjaśnia znaczenie terminów: manufaktura, fabryka, urbanizacja, kapitał, kapitaliści, robotnicy, proletariąt
- identyfikuje postacie: Samuela Morse’a, George’a Stephensona
- omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój komunikacji
- wyjaśnia znaczenie terminów: liberalizm, konserwatyizm, socjalizm
- wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lipcowa, rewolucja lutowa, parlament frankfurcki
- zna daty: rewolucji lipcowej we Francji (1830), wybuchu Wiosny Ludów we Francji (II 1848)
- przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich
- wyjaśnia znaczenie terminu ziemie zabrane
- charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego
- opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej
- charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego
- opisuje sytuację gospodarczą w zaborze austriackim
- charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego
- wymienia przykłady organizacji spiskowych i ich cele
- wyjaśnia znaczenie terminów: dyktator, detronizacja
- zna daty: detronizacji Mikołaja I i zerwania unii z Rosją (25 I 1831), bitwy pod Ostrołką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831)
- identyfikuje postacie: wielkiego księcia Konstantego, Adama Jerzego Czartoryskiego
- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego
- omawia przyczyny klęski powstania listopadowego
- wyjaśnia znaczenie terminów: zsyłka, emisariusz
- wymienia główne obozy polityczne powstałe na emigracji
- zna daty: wybuchu rabacji galicyjskiej (II 1846)
- identyfikuje postacie: Iwana Paskiewicza, Edwarda Dembowskiego, Jakuba Szeli
- charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego
- omawia przebieg i skutki powstania krakowskiego
- przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rabacji galicyjskiej
- opisuje przebieg Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim
- omawia przebieg Wiosny Ludów w Galicji
- przedstawia najwybitniejszych polskich twórców epoki romantyzmu
- wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, Konfederacja, Unia, wojna totalna

- charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa USA
- omawia społeczne, polityczne i gospodarcze skutki wojny secesyjnej
- wyjaśnia znaczenie terminów: wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”
- zna daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko–pruskiej (1870–1871)
- wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi
- omawia etapy jednoczenia Niemiec
- wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck
- wyjaśnia znaczenie terminów: faktoria handlowa, Kompania Wschodnioindyjska
- wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji
- wyjaśnia znaczenie terminów: socjaliści, socjaldemokracja, komuniści, chrześcijańska demokracja (chadecja), nacjonalizm, emancypantki, sufrażystki
- wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek
- identyfikuje postacie: Ludwika Pasteura, Orville’a i Wilbura Wright, Thomasa Alwę Edisona, Alexandra Grahama Bella
- przedstawia założenia teorii ewolucji
- identyfikuje postacie: Auguste’a Comte’a, Charlesa Dickensa, Juliusza Verne’a, Lwa Tolstoja, Auguste’a Renoira, Auguste’a i Louisa Lumière
- wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów
- wyjaśnia znaczenie terminów: „czerwoni”, „biali”, autonomia, modernizacja
- wymienia przykłady realizacji programu pracy organicznej
- wyjaśnia, na czym polegała autonomia galicyjska
- przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego
- charakteryzuje przebieg walk powstańczych
- wyjaśnia znaczenie terminów: lojalizm, Kraj Przywiślański, „noc apuchtinowska”

II okres

- przedstawia politykę władz carskich wobec Królestwa Polskiego
- charakteryzuje proces rusyfikacji w Królestwie Polskim
- wyjaśnia znaczenie terminów: autonomia, kulturkampf, strajk szkolny, rugi pruskie,
- opisuje przejawy polityki germanizacyjnej w gospodarce i oświacie
- wyjaśnia znaczenie terminów: burżuazja, inteligencja, ziemieństwo
- identyfikuje postać Ignacego Łukasiewicza
- wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w.
- identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego
- charakteryzuje program nurtu niepodległościowego w polskim ruchu socjalistycznym
- wyjaśnia znaczenie terminów: strajk powszechny, Organizacja Bojowa PPS, organizacja paramilitarna
- wymienia przyczyny i przebieg rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim
- wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami
- wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury
- charakteryzuje kulturę Młodej Polski
- wyjaśnia znaczenie terminów: pacyfizm, kocioł bałkański
- omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami
- wyjaśnia, jak doszło do wybuchu wojny rosyjsko–japońskiej

- wyjaśnia znaczenie terminów: ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, nieograniczona wojna podwodna
- zna daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), przyłączenia się Włoch do ententy (1915), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918)
- wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych
- przedstawia okoliczności wybuchu Wielkiej Wojny
- wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny miało wprowadzenie nowych rodzajów broni
- wskazuje przyczyny klęski państw centralnych
- wyjaśnia znaczenie terminów: kryzys przysięgowy, Legion Puławski, Błękitna Armia, Polska Organizacja Wojskowa
- identyfikuje postać Józefa Hallera
- wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy niepodległości Polski miała działalność Polskiej Organizacji Wojskowej
- identyfikuje postaci Mikołaja II, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego
- omawia przebieg rewolucji lutowej
- przedstawia okoliczności wybuchu rewolucji październikowej i omawia jej przebieg
- wyjaśnia znaczenie terminu Rada Regencyjna
- przedstawia stosunek państw centralnych do sprawy polskiej
- omawia sprawę polską w polityce państw ententy
- wyjaśnia znaczenie terminów: ład wersalski, demilitaryzacja, mały traktat wersalski, czarny czwartek, New Deal
- przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej
- charakteryzuje układ sił w Europie po zakończeniu wojny
- wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów
- wyjaśnia znaczenie terminów: „czarne koszule”, pakty laterańskie, noc długich noży, ustawy norymberskie, noc kryształowa, autorytaryzm
- identyfikuje postać Josefa Goebbelsa
- wskazuje na mapie Europy państwa demokratyczne, totalitarne i autorytarne
- przedstawia proces przejmowania władzy przez Adolfa Hitlera
- charakteryzuje politykę nazistów wobec ludności żydowskiej
- opisuje metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów
- omawia reformy gospodarcze Józefa Stalina
- wyjaśnia znaczenie terminu indoktrynacja
- wyjaśnia znaczenie terminów: oś Berlin–Rzym–Tokio, appeasement
- przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Hiszpanii
- przedstawia przyczyny Anschlussu Austrii
- wymienia postanowienia konferencji w Monachium
- identyfikuje postaci Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Jana Paderewskiego
- identyfikuje postaci Wincentego Witosa, Michaiła Tuchaczewskiego, Lucjana Żeligowskiego
- wskazuje na mapie miejsca bitew stoczonych z Rosjanami w 1920 r.
- omawia przebieg Bitwy Warszawskiej i jej skutki
- wskazuje na mapie obszar powstania wielkopolskiego, obszar Wolnego Miasta Gdańska
- omawia przebieg i skutki powstania wielkopolskiego

- omawia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku
- przedstawia przyczyny i skutki powstań śląskich
- identyfikuje postacie Wincentego Witosa, Wojciecha Korfantego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego, Władysława Grabskiego
- wymienia postanowienia małej konstytucji
- wyjaśnia znaczenie terminów: dekret, nowela sierpniowa, obóz sanacyjny, autorytaryzm, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, wybory brzeskie, proces brzeski, Obóz Zjednoczenia Narodowego
- charakteryzuje przebieg zamachu majowego
- przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej
- wyjaśnia znaczenie terminu reforma walutowa
- zna daty reformy walutowej W. Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937)
- identyfikuje postacie Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego
- wskazuje na mapie obszar COP-u, Gdynię
- omawia reformy rządu Władysława Grabskiego
- przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej gospodarki
- przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej
- omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej
- identyfikuje postać Józefa Becka
- charakteryzuje stosunki polsko-radzieckie i polsko-niemieckie w dwudziestoleciu międzywojennym
- identyfikuje postacie Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa
- omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich
- wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop-Mołotow

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

I okres

- identyfikuje postacie: Aleksandra I, Charles'a Talleyranda, Klemensa von Metternicha
- omawia przebieg „stu dni” Napoleona
- przedstawia okoliczności powstania Świętego Przymierza
- identyfikuje postać Michaela Faradaya
- wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w.
- przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu
- wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, komunizm, idee narodowe
- charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu
- omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji
- wyjaśnia znaczenie terminu protektorat
- omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim
- identyfikuje postacie: Józefa Zajączka, Juliana Ursyna Niemcewicza, Adama Jerzego Czartoryskiego, Wincentego i Bonawentury Niemojowskich
- przedstawia reformy gospodarcze Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego
- zna daty: przejścia dyktatury w powstaniu listopadowym przez Józefa Chłopickiego (XII 1830),

- identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater, Józefa Bema, Iwana Dybicza, Iwana Paskiewicza
- wskazuje na mapie tereny poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831
- opisuje przebieg nocy listopadowej
- opisuje przebieg wojny polsko–rosyjskiej
- wyjaśnia znaczenie terminów: katorta, amnestia
- zna daty: powstania Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) i Hôtel Lambert (1833)
- charakteryzuje program Towarzystwa Demokratycznego Polskiego
- przedstawia poglądy środowisk konserwatywnych z Hôtel Lambert
- wyjaśnia znaczenie terminów: noc paskiewiczowska, Statut organiczny,
- wyjaśnia, w jakich okolicznościach wybuchło powstanie krakowskie
- charakteryzuje wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie
- wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka spalanej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie
- zna daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861)
- omawia przyczyny podziału Stanów Zjednoczonych na Północ i Południe
- opisuje przebieg wojny secesyjnej
- wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch i Niemiec
- opisuje przebieg procesu jednoczenia Włoch
- wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w.
- przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji
- identyfikuje postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre’a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielmo Marconiego
- wyjaśnia, jakie znaczenie miała budowa wielkich kanałów morskich
- wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.
- wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”
- wyjaśnia znaczenie terminu Komitet Centralny Narodowy
- zna datę aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864)
- identyfikuje postacie: Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza, Teodora Berga
- wskazuje na mapie zasięg działań powstania styczniowego
- omawia cele programowe Tymczasowego Rządu Narodowego
- wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska

II okres

- charakteryzuje proces rusyfikacji na ziemiach zabranych
- omawia działalność instytucji prowadzących politykę germanizacji
- przedstawia rozwój przemysłu i rolnictwa w zaborze pruskim
- wyjaśnia znaczenie terminów: endecja, internacjonalizm
- przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.
- wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami
- opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia
- omawia przebieg wojny rosyjsko–japońskiej i jej skutki
- przedstawia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy
- przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych

- opisuje przebieg działań wojennych na froncie wschodnim
- przedstawia genezę i organizację Legionów Polskich
- przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji
- wyjaśnia znaczenie terminów: Rząd Tymczasowy, biała gwardia, Czecha
- omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej
- określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji
- zna daty odezwy cara Mikołaja II (1916), odezwy Rządu Tymczasowego i bolszewików (1917)
- wyjaśnia znaczenie terminów: wolne miasto, europeizacja
- wskazuje na mapie postanowienia traktatu wersalskiego
- charakteryzuje działalność Ligi Narodów
- wskazuje przyczyny i skutki wielkiego kryzysu gospodarczego
- wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli
- wyjaśnia znaczenie terminów: wielka czystka, kołchoz, Gułag
- omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Stalina
- charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym
- identyfikuje postacie Neville'a Chamberlaina, Édouarda Daladiera
- przedstawia proces militaryzacji Niemiec
- omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej
- przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r. i w jaki sposób wpłynęła ona na odzyskanie przez Polskę niepodległości
- wyjaśnia znaczenie terminu linia Curzona
- opisuje przebieg wojny polsko – bolszewickiej 1920 r.
- omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza
- wyjaśnia znaczenie terminów: „cuda nad urną”, grupa Pułkowników, grupa zamkowa
- przedstawia politykę władz sanacyjnych wobec opozycji politycznej
- zna daty ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku wielkiego kryzysu (1929)
- przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości
- omawia założenia i realizację reformy rolnej
- opisuje sytuację społeczną Polski po odzyskaniu niepodległości
- przedstawia koncepcję Józefa Piłsudskiego dotyczącą prowadzenia polityki zagranicznej i przykłady jej realizacji
- charakteryzuje politykę zagraniczną prowadzoną przez Józefa Becka
- przedstawia przyczyny konfliktu polsko–czechosłowackiego o Zaolzie
- przedstawia okoliczności zawarcia paktu Ribbentrop–Mołotow

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

I okres

- identyfikuje postacie: Roberta Stewarta Castlereagha, Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III
- wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim oraz państwa Świętego Przymierza
- przedstawia cele i działalność Świętego Przymierza
- wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa, metropolia
- przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji

- przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego
- wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami
- wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego
- przedstawia cele, przebieg i skutki powstania dekabrystów
- opisuje przebieg Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich
- porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami
- przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej w Królestwie Polskim i cele jej działalności
- opisuje okoliczności powstania organizacji spiskowych w Królestwie Polskim
- zna daty: bitwy pod Stoczkiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831)
- identyfikuje postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Józefa Dwernickiego
- przedstawia przebieg walk powstania listopadowego poza Królestwem Polskim
- zna daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego (1831), Gromad Ludu Polskiego (1835)
- przedstawia program Komitetu Narodowego Polskiego
- omawia poglądy Gromad Ludu Polskiego
- charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX w.
- przedstawia przyczyny niepowodzenia powstania krakowskiego
- wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.
- wyjaśnia okoliczności powstania Austro-Węgier
- porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji
- charakteryzuje kolonialne imperium Wielkiej Brytanii
- przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych
- identyfikuje postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Johna Dunlopa, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, Ferdynanda Zeppelina, Josepha Swana
- wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w.
- wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania styczniowego
- porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych”
- przedstawia sposób organizacji konspiracyjnego państwa polskiego w czasie powstania styczniowego

II okres

- wyjaśnia znaczenie terminów: Uniwersytet Latający, Towarzystwo Oświaty Narodowej, generał-gubernator
- przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie
- porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów
- porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL
- porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r.
- przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie
- opisuje przebieg walk na froncie zachodnim w czasie I wojny światowej
- porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim

- omawia losy rodziny cara Mikołaja II
- zna datę ogłoszenia odezwy Mikołaja Romanowa do Polaków (VIII 1914)
- przedstawia zależności między sytuacją militarną państw centralnych i ententy podczas I wojny światowej a ich stosunkiem do sprawy polskiej
- przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej
- wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy
- wyjaśnia wpływ polityki appeasementu na politykę zagraniczną Niemiec
- charakteryzuje sytuację w Europie pod koniec lat 30. XX w.
- identyfikuje postacie Feliksa Dzierżyńskiego, Juliana Marchlewskiego
- przedstawia proces kształtowania się zachodniej i północnej granicy państwa polskiego
- charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej
- porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej
- przedstawia sposoby przewyższania trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej
- wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały układy w Rapallo i Locarno
- wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały polsko–radziecki traktat o nieagresji i polsko–niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy
- charakteryzuje relacje polsko–brytyjskie i polsko–francuskie w przededniu II wojny światowej
- wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę A. Hitlera

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

I okres

- Umie sprostać wszystkim powyższym wymaganiom
- Bierze udział w pozaszkolnych konkursach historycznych i osiąga w nich czołowe lokaty
- Posiada wiedzę wykraczającą poza podstawę programową
- ocenia postawę Napoleona i Francuzów w okresie jego powrotu do kraju
- ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński
- ocenia działalność Świętego Przymierza
- identyfikuje postacie: Thomasa Newcomena, Charlesa Wheatstone’a, Thomasa Davenporta
- ocenia gospodarcze i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.
- opisuje narodziny ruchu czartystów, ich postulaty oraz skutki działalności
- ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie XIX w.
- przedstawia przebieg i skutki walki Greków o niepodległość
- ocenia znaczenie Wiosny Ludów dla państw i narodów europejskich
- ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim
- ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków w zaborze pruskim i austriackim
- wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego
- ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego
- omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną w Królestwie Polskim
- ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej
- ocenia postawy wodzów powstania listopadowego
- ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia
- ocenia działalność Polaków na emigracji
- ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego
- ocenia postawę chłopów galicyjskich wobec szlachty i powstania krakowskiego

- ocenia decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu
- ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków
- ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych
- ocenia rolę Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec
- dostrzega najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec
- ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw
- porównuje systemy ustrojowe w XIX-wiecznej Europie
- ocenia poglądy emancypantek i sufrażystek oraz metody i skutki ich działalności
- ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji
- ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego
- ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji

II okres

- ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego
- charakteryzuje sztukę polską przełomu XIX i XX w.
- ocenia sposób traktowania ziem polskich przez zaborców w czasie I wojny światowej
- ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy
- ocenia zbrodniczą politykę nazistów do 1939 r.
- ocenia zbrodniczą politykę komunistów do 1939 r.
- ocenia skutki polityki appeasement dla Europy
- ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926
- ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli
- ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej
- ocenia znaczenie portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej
- ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym